

הוצאת ספריו וכתביו הק' ומסעלים להפצת תורתו

משתגעין ומתלהטין ב תורת האור החיים הקדוש

פרשת וישב תשפ"ב | גליון יד

פנינים מובחרים מעובדים ומתומצתים על פי דברי רבינו

פניני חיים

מוסר חיים לקח מהפרשה במשנת רבינו

יוסף הצדיק קירב את אחיו ודן אותם לכף זכות, ובכך זכה למלוכה וגדולה במצרים

וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲבִיו בְּאֶרֶץ גֶּזֶן. (לז, א)

קשה, דכל הפסוק מיותר, שהרי כבר למדנו בסוף הפרשה הקודמת 'ויבוא יעקב וגו' היא חברון אשר גר שם אברהם ויצחק, ויש לפרש דכוונת הפסוק להודיע שהגם שהקב"ה כבר נתן לו את הארץ, בכל זאת נהג בעצמו כג, ונתכוין להודיע מדת טובו שלא התנהג בארץ אלא בגרות, הגם שראה שעשיו ירש ירושתו, והאדון דקדק לומר אליו שנתן לו את הארץ, אף על פי כן לא עשה בו רושם והיה מתגורר בגרות כמו שהיה אביו, "בארץ" כנען - שהיה מתנהג בה בארץ לא לו, אלא ארץ כנען.

וַהֲנֵה אֲנַחְנוּ מְאֻלָּמִים אֲלֵמִים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה וְגו'. (לז, ז)

יש לפרש שהראוהו בחלום חבילות של מצוות שעושים כולם יחד, והראוהו שחבילתו מתקוממת יתר מכולן, ע"י שלא נכשל במעשה פוטיפר, וגם חבילתו היתה "נצבה", לרמז שהוא השליט על כל ארץ מצרים, וגם רמזו שכל האלומות של האחים מושפלים ומוכנעים לפניו, כיון שהוא החיה את כולם במצרים וזן ופרנס אותם, והודיעם זאת, שאולי על ידי זה יסירו שנאתם ממנו.

וַיֹּסֶפֶ עוֹד שָׂנֵא אֹתוֹ עַל חֲלֻמֹתָיו וְעַל דְּבָרָיו. (לז, ח)

יש לפרש ככל הדברים לפי מה שאמרו חז"ל (ברכות נ"ה ב') דמה שהאדם חושב ביום, זה הגורם לחלומותיו בלילה, ולכן חשדו את יוסף שעל ידי מעשיו ומחשבותיו אשר התעסק בהשתררות ושליטה על האחים, זהו הסובב שילוחם כן בלילה, וזה הפי' "על חלומותיו", שהוא תוצאה מ'ועל דבריו' - ממעשיו ומחשבותיו במשך היום.

וַיִּשְׁמַע רְאוּבֵן וַיִּצְלָהוּ מִיָּדָם. (ל"ז כ"א)

קשה מאד איזה הצלה יש בזה להשליכו לבור מלא נחשים ועקרבים, ויש לפרש דאדם הוא בעל בחירה, ויכול להרג אפילו מי שלא נתחייב מיתה, אבל חיות רעות אינם יכולים לפגוע באדם, רק אם הוא חייב מיתה בידי שמים. אם כך, הציל אותו ראובן מיד הבעלי בחירה, והשליכו לבור נחשים ועקרבים, שאם הוא חייב מיתה יזיקו אותו, אבל אם אינו חייב מיתה לא יוכלו לנגוע בו לרעה.

בְּעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים יֵשֶׂא פָרְעֹה אֶת רֵאשֵׁי מַעֲלָיְךָ וְתָלָה אוֹתָךְ עַל עֵץ וְאָכַל הָעוֹף אֶת בְּשָׂרְךָ מִעֲלָיְךָ. (מ, יט)

יש לפרש בדרך רמז פתרון החלום הרע הזה, על הגלות שתחת שליטת אומות העולם המשולים לעופות, וכדכתיב "וירד העיט על הפגרים" שדרשו חז"ל על האומות, והם יאכלו מכלל ישראל הרמזו ב"לחם", וכדכתיב "אוכלי עמי אכלו לחם", ומרמז הכתוב "על ראשי" שעם ישראל הם עליונים על כל העמים.

והסיבה שיוסף הודיע להם החלום, שזה מראה את מעלתו וגדולתו, שמטרתו היתה להסיר השנאה מעליו, שהם יתבוננו במעלת גדולתו וקדושתו, וגם כשידעו שהוא עתיד לפרנס ולזון אותם ברבות השנים, זה ירחיק את השנאה, ואדרבה יוסיף אהבה ביניהם.

כשיוסף מחפש את אחיו במצוות אביו, מספרת התורה שהוא מצא את המלאך גבריאל ושאלו איפה הם נמצאים, ו'יאמר האיש נסעו מזה כי שמעתי אמרים ו'ג'קה דת'ינה ו'ג'לך יוסף אחר א'חיו ו'ימצאם ב'דת'ו, ורש"י הקדוש מביא את פירוש חכמינו זכרונם לברכה, שמפרשים המילה 'דו'תניה' שהם מבקשים עצות ומחשבות איך להמית את יוסף.

שואל רבינו הקדוש שאלה עצומה, אם כן האיך המשיך יוסף וחיפש אותם, הרי ידע שהוא נמצא בסכנה, ואיך המשיך ללכת. ובפרט שזה מתפרש שהוא רודף אחריהם ומחפש להתגרות אתם.

ומתוך רבינו הקדוש שהמלאך אמר ליוסף רק את המלים 'שמעתי אומרים נלכה דו'תניה', והבין יוסף שאפשר לפרש ב' פירושים, הא' - כפשוטו שהלכו לעיר דותן, והשני - שהלכו לבקש נכלי דתות. ויוסף מחמת אהבת ישראל שבו הכריע שהפירוש כפשוטו, ולא רצה לפרש הפירוש הרע.

ובזה מפרש רבינו הפלא ופלא את המשך הפסוק 'וילך יוסף אחר אחיו' שיוסף הלך אחר מצב שעדיין הם 'אחיו', למרות שידע גם מהאפשרות שהם מבקשים לו נכלי דתות. ואדרבה המשיך בהליכה, וזה מורה על גודל האהבה שלו אליהם, שלא רצה לחשוב ולפרש שהם שונאים אותו.

ומוסיף רבינו הקדוש, שבשכר שעמד יוסף בגודל הנסיון הזה, ודן אחיו לכף זכות, זכה לגדולה במצרים במידה גדושה. וזה לשון קדשו: 'ואולי כי באמצעות דבר זה השלים ה' גדישת סאה גדולה וכבוד אשר השיג אחר כך במצרים.'

והנה א'נחנו וגו'. ה'ראוהו ב'חלום ה'אלמות הם חבילות חבילות של מצוות ש'עושים ק'לם יחד ו'ה'ראוהו ש'חבילתו י'ותר מ'ת'קוממת מ'ק'לן ב'מעשה ש'עבר ע'ליו עם א'שת פוטיפר, ו'גם נ'צ'בה ש'ה'יה ש'ליט ו'נ'צ'ב על כ'ל א'רץ מ'צ'רים, ו'עו'ד ש'ק'ל ה'אלמות של ה'א'חים מ'כ'נעים ו'מ'ש'פ'לים ל'פ'ני ז'כותו של יוסף פי הוא ד'ב'ר ה'מעמ'יד ל'כ'לו, ו'זן ו'פ'ר'נס או'תם, ו'נ'ת'פ'ן ל'הו'ד'יעם זה או'לי י'ס'ירו ש'נ'א'תם ב'י'ו'ד'עם ה'ד'ב'רים. (לז, ז)

רבינו הקדוש כותב בפרשתינו כמה פעמים, לפרש בכמה דברים שעשה יוסף הצדיק, שעל פניו נראה שהתכוון להתגרות באחיו כמו שהם חשבו, אבל רבינו הקדוש מסביר את המהלך של יוסף, שכל כוונתו היתה דוקא להיפך, לקרב לבם ולעורר אצלם האהבה.

כשיוסף סיפר לאחיו החלומות, ידע ששונאים אותו, אלא שנתכוון לגרום לקירבת הלבבות ביניהם, שהראה להם שהוא אוהב ונאמן להם, כי ידוע שאדם מספר חלומו, רק לאוהבו, כדי שיפתור לו החלום לטובה, ולכן סיפר להם יוסף את על מה שעובר עליו כדרך אחים נאמנים. והנה לשונו: 'ויוסף השב ש'ק'ס'פ'רו ח'לומות'יו ל'ה'ם י'דונו ב'ע'צ'מ'ן פ'י ל'בו ש'לם ע'מ'הם כ'מ'ש'פ'ט ה'א'חים ה'א'הו'ב'ים.'

כ' יוסף מספר להם על חלומו ו'הנה א'נחנו מ'א'ל'מ'ים א'ל'מ'ים ב'תו'ך ה'ש'ד'ה ו'הנה ק'מ'ה א'ל'מ'תי ו'גם נ'צ'בה ו'הנה ת'ס'פ'י'נה א'ל'מ'ת'י'כ'ם ו'ת'ש'ת'ח'י'ן ל'א'ל'מ'ת'י'.

מבאר רבינו, ש'אלומות' מרמז על חבילות של מצוות ומעשים טובים, והראו ליוסף הצדיק בחלום את חבילות המצוות שלו ושל אחיו, ולכן האלומה של יוסף 'קמה' מעל כולם, כי הוא עמד בניסיון העצום של אשת פוטיפר, וגם אלומתו היתה 'נצבה', לרמז שהוא השליט על כל ארץ מצרים, וגם רמז לו בחלום, שכל האלומות של האחים מוכנעים לפניו, כיון שהוא החיה את כולם במצרים במה זן ופירנס אותם.

דנו את יוסף כעד זומם והזמה בבן נח

ועמה לנו וגו' אולי שהאחים דנו בו דין עד זומם, כי מציינו שהוא הביא דבתם רעה אל אביהם ואמר דברים שיתחייבו מיתתה על עדותו, הוא אומר שאלו אמר מן החי, שהוא אומר שהם בעלי עריות, ועל כל אחת מהם בני נח מתחייבים מיתתה, וכן נח נהרג על פי עד אחד בלא עדים ובלא התראה ועל עדות הקרובים גם כן (רמב"ם הל' מלכים פ"ט), אשר על כן דנו בו משפט עד זומם ופטורים הם מדיני שמים. אלא דלצד דיני אדם אינם פטורים כי אין להם הזמה, לזה נתחכמו להמיתו כלן יחד שבזה אין חיוב לקלן כמו שפיתגמה, אבל לדין השמים הם פטורים מטעם שידעו נאמנה כי הוא בקש להרגם, וכן זה הוא סבת הסבות לעשות ה' אשר זמם. (לו, כ)

בספר דברי תורה להגה"ק ממונקאטש (ח"ב אב ע"ב) ביאר למה דנו אותו כעד זומם, אע"פ שהביא דבת אמת, שהם אכלו מפרכסת שהוא אבר מן החי דאסור לבן נח וא"כ אינו עד זומם. אלא שהבטיח ס"ל דדין ישראל יש להם לגמרי, וא"כ הרי התירו השטיה ולא הוי מפרכסת, וכידוע שיבאר כן הפרשת דרכים (דרוש א').

ובעיקר דברי רבינו הקשה בברית אברהם עה"ת (להג"ר אברהם שמחה אב"ד אמשינאב), דהלא חזינו שיעקב אבינו לא דן את השבטים ע"פ עדותו של יוסף, ובהכרח לומר שהוא סבר שיש להם דין ישראל וא"א לדין ולהרוג ע"פ עדותו של עד אחד, וא"כ מנין ידעו השבטים שיוסף רצה להרגם מחמת שהוא סבר שיש להם דין ב"ג ויהרגם ע"פ עדותו, דילמא גם הוא סבר שיש להם דין ישראל ולא רצה להרוגם, ולא נתכוין אלא להוצאת דיבה בעלמא, ועל דבר זה עדיין אינו חייב מיתה, ואין מספק חייבוהו מיתה.

אם כי יש ליישב בפשיטות, שממה שהוכיחם יוסף על אכילת המפרכסת, מזה עצמו כבר ידעו בכירות שהוא סובר שיש להם דין בני נח שאסור במפרכסת, ופשוט.

ועוד הקשה שם בברית אברהם דמנן לומר שעד שלא הוזם בפועל מתחייב מיתה מחמת שהעיד שקר. וגם זה לא קשה בפשוט, דרבינו עצמו רמז לזה דאה"נ אין חיוב מיתה בידי אדם ככהאי גוונא, אבל בידי שמים הוא מתחייב כי כלפי שמיא גליא ששקר העיד. וכ"ה בספר כתיבה לחיים כוונת דברי רבינו כדלהלן.

בספר כתיבה לחיים (פר' כי תשא) ביאר דמה שכתב 'דלצד דיני אדם אינם פטורים כי אין להם הזמה' דכוונתו שבמצאיאות לא היה מי שזימם אותו, אבל אם היו עדים שיוסף העיד עדות שקר לפני אביו, היה נהרג בידי אדם ככל דין עד זומם. כיון דגם בבני נח יש להם דין הזמה.

אמנם במנחת **חנינו** (מצוה ל"ז אות י"ג) כתב דזה תליא בפלוגתת הרמב"ן והרמב"ם ז"ל בגדר דינים שצטוו עליהם בני נח, שדעת הרמב"ן ז"ל (בפר' וישלח לד, יג) וז"ל: ועל דעתו הדינין שמו לבני נח בשבע מצוות שלהם אינם להושיב דינים בכל פלך ופלך בלבד, אבל צוה אותם בדיני גניבה ואונאה ושכר שכיר ודיני השומרים ואונס ומפתה ואבות ונזיקין וחובל בחבירו ודיני מלוה ולוה ודיני מקח וממכר, וכיצא בהן כענין הדינים שצטוו ישראל וכו' עכ"ל.

ואילו דעת הרמב"ם (פ"ט מהל' מלכים הי"ד) שלא נצטוו כי אם להושיב בתי דינים בכל פלך ופלך יעו"ש, ונראה דלהרמב"ן אף בדיני עדות הם מצווים כישראל, משא"כ להרמב"ם.

וימתן דרבינו אזיל בשיטת הרמב"ם, ואם כן אין ב"נ מצווים כלל על עדות שקר ולא שייך בהם הזמה, ולפי"ז מש"כ רבינו 'כי אין להם הזמה' היינו מצד הדין, וגם אם זימו אותם בב"ד לא יהיו חייבים.

וכנראה כן הבין בספר ברית אברהם הנ"ל, והקשה שם דלפי זה שבב"נ אין דין הזמה כלל, מנין להשבטים שנתחייב יוסף מיתה מדין הזמה, הלא אפילו היה מוזם ע"פ עדים גם כן אין דין הזמה בבני נח. [וצ"ל דמכל מקום בידי שמים איכא גם בבן נח, וכמו שכתבנו למעלה בהערה, דעיקר כוונת רבינו לדיני שמים]

ואולם בגוף דברי רבינו שחייבו את יוסף מדיני הזמה, העיר הברכה שמעון, דדין הזמה הוא חידוש שאחרי שהוזמו העדים ושוב לא יכולים להזיק כפי שחפצו, מ"מ גזרה תורה עליהם עונש, ובאופן זה יש את התנאים המיוחדים לדין הזמה, אבל ברור בעלמא שיעדין עומד בוממו, הרי הדין דמותר להרגו מדין רודף ולא רק מדין הזמה, וא"כ אחי יוסף שדנוהו לרודף א"כ אין צריכין לכללי הזמה. ויתיר דשמא משום שיוכלו להתגבר עליו בדרך אחר וכמו שעשו אח"כ במכירה לעבד, לכן הדין להרוג אותו היה רק מכח דין הזמה.

יצד לקציו. פרוש, שחלם חלום טוב שבזה היו בעיניהם קשים קצרים, ולא הזכיר הפתוב החלום כי הוא שאמר בסמוך שמעו נא, ואין לומר שגיה חלום אחר שאם כן למה לא הודיעו הפתוב, ואם לצד שלא נתקנים למה יספר הפתוב חלום שאין ידבר. ואם להודיע סבת השגגה, הנה יספיק הקודם וב' החלומות, אלא ודאי שהוא החלום שאמר בסמוך. (לו, ה)

רבינו שולל הפירוש ש'ויחלום יוסף חלום ויגד לאחיו' הוא חלום אחר שלא נפרש. אולם בפ' **הריב"א** עה"ת כתב לפרש כן, ולא נתפרש החלום מחמת שלא נתקיים, ומדייק כן מהא דכתיב ויוסיפו עוד שנוא אותו 'על חלומותיו ועל דבריו' לשון רבים.

ובשערי אורה (תשע"ב) הביא ראה לרבינו מנוסח התפילה שאומרים בברכת כהנים, ומקורו בגמ' בברכות (נה, ב) חלום חלמתי וכו', אם טובים הם חזקים ואמצים ויתקיימו בי ובהם כחלומותיו של יוסף הצדיק, ומשמע שכלל חלומותיו נתקיימו, שאם חלקם לא נתקיימו היה צריך לפרש כחלום האלמות והשמש והירח והכוכבים, שזה נתקיים, אלא ודאי שלא חלם חלום אחר שלא נתקיים.

ביאור דברי רבינו ע"פ משל וגדול שעשה מעשה על פי דבריו

ויצלהו מיגד. פרוש, לפי שהאדם בעל פחירה ורצון ויכול להג' מי שלא נתחייב מיתה, מה שאין כן חיות רעות לא יפגעו באדם אם לא תחייב מיתה לשמים, והוא אומר ויצלהו מיגד, פרוש, מיד הפחירי. (לו, כא)

מרגלא בפומיה של **מרח ה' בית ישראל מגור** זצ"ל (מובא בס' זרעא דיוסף) להסביר דברי רבינו במשל, וישא משלו ויאמר: פעם היה אדמו"ר שבאחת מלילות החורף עלה בלבו רצון עז לעלות לארץ ישראל, מיד קרא לעגלונו וביקש ממנו שיסיע אותו תיכף ומיד למחוז חפצו. ניסה בעל העגלה להניאו שהרי אין עכשיו זמן ראוי לנסיעה בתוך חשכת הלילה כאשר הכפור והשלג על פני כל הארץ, אך הרבי לא ויתר והפציר בו מאד שיכין את הסוסים לקראת הנסיעה, משמעוה אשת העגלונו את הרבי כשהוא מפציר בו כ"כ הורתה לו תיכף לשמוע בקול דברי חכמים [ה'בית ישראל' היה מדגיש, שטבע הנשים להאמין בצדיקים יותר מאנשים] ובלית ברירה עשה כמצות הרבי ובאישון לילה ואפילה יצאו לדרכם הארוכה.

העגלונו שמותש ועיף היה, נרדם באמצע הנסיעה ובשונו פגעה העגלה בחלון בית מרוח שהיה שייך לגוי שונא ישראל ושברה לרסיסים, כשהבחין הגוי בנעשה, יצא תיכף בחימה ובקצף גדול ועם האקדח בידו רץ בכעס אל בעל העגלה וצרח עליו על הנזק שעשה לו, ובכך רצה לרצחו נפש, מיד השיב לו העגלונו כשהוא אינו אדם כלל בהנעשה רק האיש שיושב בתוך העגלה עשה את הנזק, ובזאת הצביע על הרבי שיפנה אליו. הלך הגוי אל האדמו"ר והתחיל לצעוק עליו, לא ידע הרבי את נפשו והתחנן לפניו שימחל ויסלח לו כי לא עשה מאומה ככוונה ובזדון רק שגגה יצאה מתחת ידו, ובדרך לא דרך סלל מסילה בלב הגוי שיניחם לנפשם.

אחר הדברים האלה שאל הרבי את העגלונו בטרוניא מדוע העביר את כל האשמה עליו, והלא הוא לא עשה כלום, נענה אליו הלה בחכמה ממה נפשך, אם רבי ואיש קדוש אתה אין לך מה לחוש, שהרי לא ינחם שבט הרשע על גורל הצדיקים, ואם אינך בבחינת 'לוחו ככר' זאל דער קויל באקומע... כלומר שיפגע בו יריית האקדח, כי ראוי להידקר בחרב מפני שמרמה את כל העולם.

וזו היתה ג"כ כוונת ראובן כשאמר שזרקו אותו לבור, שאם אינו ראוי ליצול טוב הוא שיהרגוהו הנחשים והעקרבם, כי מי שלא נתחייב מיתה בידי שמים אין נחשים ועקרבם יכולים להזיקו, ולכן סבר ראובן שאם צדיק הוא לא יזיקו אותו הנחשים, ואם אינו כן ראוי הוא שימות ע"י הנחשים והעקרבם.

צדיק ברכה מיוחדת שיבינו את החן של האדם

ויהי ה' את יוסף ויט וגו'. פרוש, כי בהשפעת שכינה על האדם ישפיע הנסקמך מהמפירה שכינתו ממה שבו, וידוע הוא חן המקום פרוץ הוא כי הוא מקור החן, והוא אומר ויהי ה' את יוסף ויגדו ויט אליו חסד, פרוש מפי'א, ואומר וימת חנו להיות כי לא תרגיש בחינת הרע במתק החן, לזה הצדק ה' להרפיב געין שר בית הסהר אמצעי לערב אליו חן צדיק, והוא אומר וימת חנו בעיני וגו', והבן. (לט, כא)

בספה"ק **דגל מחנה אפרים** (פר' נשא) העתיק דברי רבינו בתוספת ביאור, וז"ל: דאיתא באוה"ח ע"פ ויתן ה' את חנו בעיניו שר בית הסוהר, היינו כי החן שהוא שורה על האדם, הוא חסד עליון וקדושה עליונה, ויש מי שאינו יכול להבין זה החן ולקבל אותו, כי הוא אדרבה ההיפוך מזה, וע"כ אמר שם, ויתן ה' את חנו בעיניו שר בית הסוהר, היינו שהוצרך הקב"ה לשרות על שר הנ"ל שיוכל לקבל חנו של יוסף, ע"כ. ע"ש בצחות לשוננו. ומפרש בזה הכ' יאר ה' פניו אליך ויחנך, וצריך להבין את ממילא ידעניו כשיאיר ה' פניו אליו, יהיה לו חן, ומאי שוב הברכה ליוחנך. ועם דברי רבינו יתפרש, שזהו ברכה נוספת, היינו שיתן ה' חנך בעיני כל, ושידעו כולם מן החן שלך, וק"ל.

מאות מגידי שיעור וחנו תורת האור החיים הקדוש מעידים: **עם הספר 'כל הכתוב לחיים' המובל אלפי ביאורים מגדולי הדורות על ספר 'אור החיים' הקדוש, פרושים ופירושים מתיקו ועריכות בדברי האור החיים הקדוש, ומגלים צפונות ופלאות בתורתו הקדושה, עד כבדי שימשגגין וזתלהטין אחויה'.**

להשיג בכל חנויות הספרים, או בקו המורשת' 0733.713.620

גילויים שמימיים שהיו לרבינו בתורת השם

ממשפחת קויאט מה הפירוש בדברי האוה"ח הק' "ועוד הצצתי מבין ריסי עיניו של אביי", הוא ענה בפשטות שזה לשון מליצה, שמשמע כן מתוך דברי אביי אף שלא נאמר בפירוש.

פתח ה"ראשער רב" ואמר: האור החיים פותח את ספרו במילים "נפתחו השמים ואראה מראות אלקים", מה שלא מצינו לשום מפרש שכותב כן, [והיינו שכתב את הספר ע"פ גילויים מן השמים], א"כ בוודאי ש"הצצתי מבין ריסי עיניו של אביי" הוא כפשוטו ממש, שאחר שפירש כן בדברי אביי נגלה אביי אל האוה"ח הק' להודות לו, ואז הצייץ מבין ריסיו של אביי וידע שהפירוש אמת.

מביא כמה חידושים וראיות שנתגלו לו בחלום.

בספר ראשון לציון על מסכת מועד קטן (ד, ע"ב) כותב רבינו על ראה מסויימת שהביא: "וראה זו ואני בחלומי ליל כ"ט לאייר לחשה לי נפשי כדברים האלה ומתוך הדברים הקיצותי וזכרתיו כאלו בהקיץ."

שנשמתו מרוח דוד של אצילות, ובכל לילה שמע תורה מפי הקב"ה, ורוב קדושתו אי אפשר לכתוב, והיה מיורדי המרכבה וגילוי נשמות ומדריגות רוח הקודש אמת."

זכה לגילוי האמורא אביי בהקיץ, שבא להודות לו על פירושו בדבריו.

באור החיים פרשת קרח (יח, ג) כותב רבינו: "ועוד הצצתי מבין ריסי עיניו של אביי, שעל אותה של ספרי נטע אהל אפדו..."

וסיפר הרה"ח ר' משה וייס - בטלן ע"ה כי פעם בליל ששי של פרשת קרח הזכיר לפני הרה"ק רבי יעקב יוסף מסקווירא זצ"ל מה שחסידיה היו אומרים כי לפני שכתב רבינו "ועוד הצצתי מבין ריסי עיניו של אביי" הוא ראה את אביי במוחש. נענה הרה"ק ואמר: "ודאי כך, הרי צריך לראות מה שלומדים..."

כיוצא בזה סיפר הרה"ח ר' אשר אורקוביץ ע"ה בשם הרה"ק ר' שמואל ראשער (מתלמידי הרה"ק ר' חיים חייקל מאמדור זי"ע), ששאל לאחד

שמע תורה במתיבתא דרקיעא, מפי הקב"ה בעצמו.

בפרשת שמיני (ט, טו) בסיום פירוש אחד כתב רבינו "שמעתי". וכתב בספר "סגולת משה" (שם): סיפרו לי שהצדיק מקודינב אמר שיש לו קבלה ששמע זאת בשמים האוה"ח הקדוש. וכבר כתב כן באוצר החיים להרה"ק מקאמרנא שרבינו הק' שמע זאת במתיבתא דרקיעא.

ובראשון לציון (על מגילת אסתר) כתב רבינו על פירוש מסוים 'ובחלום אדבר בו בכתוב הזה', ונראה מלשונו שראה פירוש זה בחלום.

והרה"ק מקאמרנא בספרו "כתם אופיר" על מגילת אסתר (נדפס בחומשים "היכל הברכה") מביא פירוש זה בזה"ל: "אדונינו הקדוש רבינו חיים בן עטר כתב שמע במתיבתא דרקיע שהפסוק הזה וכו'."

והשווה למה שכתב הרה"ק מקאמרנא בספר "נתיב מצותיך" (שביל אמונה א, אות ט') בזה"ל: "רבינו אור החיים אמר עליו מרן הבעש"ט

ישועות חיים סיפורי ישועות בזכות לימוד והפצת תורת אור החיים הקדוש

"חיים טובים"

הגה מהפה, ובכל שנה אני רגיל לנסוע לארץ ישראל לחג הסוכות. אבל כבר השלמתי שהשנה אצטרך לוותר על החוויה הגדולה והטיול המשפחתי המסורתי.

אולם זכיתי ל'נס בתוך נס' שהחלמה וחיזוק כוחות הגוף היה כמו 'חלום', שכל יום הרגשתי איך כוחותי חוזרים אלי, וזכיתי לחגוג את חג הסוכות בירושלים, בשמחה ובטוב לבב.

החיים הק' שאזכה לרפואה. ואכן כך עשו.

בחסדי השי"ת הטיפול הנ"ל הצליח למעלה מן המשוער, לתדהמת ופליאת הרופאים שאפילו לא חלמו שיצליח לנקות אותי לגמרי מכל הגרורות. ואין לי ספק שזה רק בחסד ה' מכוחו הגדול של רבינו האור החיים הק'.

יתירה מכך, אחרי הטיפול הנ"ל הייתי מותש מאוד ולא היה לי כוח כמעט להוציא

מפני הבאות, כי הרופאים לא נתנו סיכוי גדול.

כשבועיים לפני התאריך, פנו אלי מה"מכון להוצאת ספרי האור החיים הקדוש" שאתרום להם לחלוקת הספר "ראשון לציון" שבהוצאתם 5 כר', לבתי מדרשות וכוללים, ותרמתי לכם סכום הגון, וביקשתי מיו"ר המכון שיארגן מנין לאמירת כל התהלים ביומא דהילולא בציונו של רבינו האור

מספר הנגיד הנכבד מארה"ב החפץ בעילום שמו:

חליתי במחלה הארורה ל"ע במעיים, עברתי טיפולים קשים, ונשרו כל שערותי כקטן שנולד. הרופאים יאשו אותי מאוד, ונתנו לי 'הזדמנות אחרונה' לעבור טיפול קשה ומכריע, שיקבע את גורלי.

הטיפול נקבע ליום ההילולא של רבינו האור החיים הקדוש ט"ו בתמוז. חששתי מאוד

אלפים כבר נושעו

בזכות תרומתם למען האור החיים הקדוש והפצת ספריו הקדושים

קנה לעצמך זכות אצל האור החיים הקדוש

מוקד הישועות: 0733-713-620

בעלי חיים אינם יכולים להזיק לצדיק = סיפור נורא עם רבינו

בפרשתינו נאמר שראובן רצה להציל את יוסף מיד אחיו והשליכו לבור, ומעלה רבינו שאלה עצומה ומפורסמת, הרי הוא לכאורה הפיל אותו מן הפח אל הפחת, שהבור היה מלא נחשים ועקרבים, וכמו שדרשו חכמים מהפסוק 'הבור ריק אין בו מים' שהוא היה רק ממים, אבל היה מלא בנחשים ועקרבים, ואם כן איזה הצלה יש בזה.

ומתרץ רבינו הקדוש, שהאדם בעל בחירה יכול להרוג ולהזיק אף על פי שלא נגזר כן מן השמים, מה שאין כן בעלי חיים אינם יכולים להזיק אם לא נגזר כן מהשמים. ולכן נאמר אצל ראובן 'ויצילהו מידם' - שהציל אותו מאחיו שהם בעלי בחירה, והכניסו לבור נחשים ועקרבים שאינם בעלי בחירה, כי ראובן הכיר בצדקותו של יוסף, וידע שהנחשים והעקרבים לא יפגעו בו.

לעומת זאת השבטים שסברו שיוסף חטא היו בטוחים שהוא יפגע על ידי הנחשים והעקרבים.

ובלשון קדשו של רבינו (לו, כא): טעמו של ראובן כמוס עמו שהוא להצילו להשיבו אל אביו, כי ידע נאמנה כי חית השדה השלמה לו ולא ירעו ולא ישחיתו הנחשים והעקרבים בזרע יעקב. **עד כאן לשון קדשו.**

והאדמו"ר **רבי יצחק אייזיק מקאמאנא** זצ"ל בספרו **'שולחן הטהור'** מספר, שפעם נסע רבנו האור החיים הקדוש בשיירה במדבר, ולקראת כניסת שבת קודש הודיע להולכים עמו כי אין הוא חפץ להמשיך בדרך. התאגדו לעומתו כל אנשי השיירה ומיאנו לשבות עמו בלב המדבר.

נותר איפוא לבדו, ונעשה לו נס ובא אריה ורפץ בסמוך לו, שקט ושאנן, ונשלח משמים להגן עליו מכל חיות היער, וברביצתו נותר עד לצאת השבת. חיות שזיהו את מקום מושבו והתקרבו כדי לטורפו, נסו בראותם את האריה הרופץ בסמוך. לאחר הבדלה, שבה השיירה לאותו מקום והתברר שבמשך אותם שעות נבוכו בדרכם ולא מצאו נתיבים.

סג

אשרי מי זכה לראות את רבינו בחלום!

בפרשתינו מדובר על חלומותיו של יוסף. בהקשר לכך יסופר על יהודים שזכו לראות את רבינו האור החיים הקדוש בחלום:

אחד ומיוחד שבתלמידי האדמו"ר רבי נחמן מברסלב, היה הרב רבי נפתלי מהעיר 'נעמירוב', ועליו יסופר, כי פעם באו וסחו לפניו על יהודי פשוט מבני העיר אומן, שהרגיל עצמו בקביעות לעסוק ב'אור החיים' הקדוש במשך כל יום השבת, ופעם אחת התקשה בלימודו ולא הבין את דברי רבנו, ואגב עיונו התנמנם ונרדם. בחלום נגלה אליו רבנו וביאר לו את הדבר שלא הבין.

תמהו בפליאה: היתכן שבעל הבית פשוט יזכה לכך?! נענה רבי נפתלי והשיב לתמהים: "אפשר להאמין בכך, כי זכה אותו אדם לדבקות גדולה בדברי 'אור החיים' הקדוש". [ספר 'אבני' ברזל' (ירושלים תרצ"ה) להרה"ח רבי שמואל הורוויץ ז"ל, מחשובי זקני חסידי ברסלב בירושלים עיה"ק].

כמו כן, מסופר, על האדמו"ר מגור, רבי אברהם מרדכי, בעל ה"אמרי אמת" שראה פעם את רבנו בחלום, ושמו בכך מאד ואמר: "מה שנאמר 'אשרי מי שראה פניו בחלום' מוסב גם על מי שזכה לראות בחלום את 'אור החיים' הקדוש".

הסיבה שרבינו בא אליו בחלום, כי הוא פתח ללמוד בספרו הקדוש של רבינו 'חפץ ה', מחמת התנאים החמורים שמציב רבינו ללימוד בספרו זה. עד שנגלה אליו רבנו בחלום ושאל אותו מדוע אינו לומד בספריו. וכאשר השיב, כי חושש הוא מפני אזהרתו, אמר לו רבנו: "לא התכוונתי לכבודו". [הקדמת כ"ק האדמו"ר מביאלה שליט"א לספר 'דברי בינה']

סג

נערך מתוך שיעורי אוה"ח הק' מאת הרה"ח יהודה וייס שליט"א

סג

אלה תלדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה:

ידוע הכלל כל מקום שנאמר 'אלה' משמעותו שבא לפסול הראשונים, שואל רבינו מה נלמד מזה כאן. גם מדייק למה לא נכתבו מקודם עשרת שבטים שקדמו ליוסף, והם בכלל תולדות יעקב.

אמנם איתא 'ביקש יעקב לישב בשלוה קפץ עליו רוגזו של יוסף', התורה מלמדת, 'אלה תולדות', שכל אלו המאורעות והרפתקאות שעברו על יעקב, בגלל שביקש לישב בשלוה, כי השי"ת מאיתו לא תצא הרעה, ובחינה זו ברורה, כי אין דבר רעה בא מאדון הטוב לכלל, ובפרט לידידו יעקב אבינו עליו השלום, והדבר תלוי ונקבע לפי האדם עצמו.

והתורה רומזת בזאת, שכל הצרות שעברו על יעקב עד אז עם לבן ועשו, למרות הצער הגדול שעבר אליו, כעת נפסלו וכלא נחשבו לעומת הצער שאירע לו עם יוסף.

כמו כן, ראוי היה יוסף להוליד י"ב שבטים, רק בגלל מעשי פוטיפר נגרם "ויפזו זרועי ידיו" עשרה צדיקים נתפזרו מאצבעותיו, ונשאר מנשה ואפרים.

בתהלים כתיב "בני יעקב ויוסף סלה", שכל השבטים נקראים על שמו, "אלה תולדות יעקב" כל מה שזכו להתקיים בגלל צדקות יוסף, שהאכילם וזן וכלכל אותם בשנות הרעבון.

הִיָּה רַעַה אֶת אָחִיו בְּצֵאן וְהוּא נֶעַר אֶת בְּנֵי בְלָהָה וְאֶת בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׁי אָבִיו וַיְבֵא יוֹסֵף אֶת דְּבַתָּם רָעָה אֶל אָבִיהֶם:

מדקדק רבינו בלשון היה "רועה את אחיו" שאינו מתאים לכתוב כך.

ויבא יוסף את דבתם רעה, מדוע לא נכתב בפירוש מה אמר עליהם, ומנין נודע תוכנם של דברים.

מפרש רבינו פשט מחודש, שיוסף היה מורה דרך ללמד לאחיו את הדרך הנכונה איך להאכיל הצאן כראוי, והיינו רועה את אחיו שלימד אותם כל מה שנוגע לענין הצאן.

והוא נער את בני בלהה וזלפה, כי תמיד החשיבם בהיותם בני נשי אביו, ואחו בעצמו שכל ארבעת הנשים שוים כאחד, ואילו השבטים לא סברו כך.

ורש"י מביא, דבתם רעה, על ג' ענינים, אבר מן החי, ומה שזולזלו בבני השפחות לקרואתם עבדים, וחדש עריות. וכותב רבינו שרוח הקודש נתגלה לחז"ל בפסוק זה, ואמנם גם אצל רבינו מתגלה כאן רוח הקודש, שהכל מכוון בלשון התורה, 'אחיו בצאן' רמז על 'אבר מן החי'. 'נשי אביו' מרומז כמפורש על שזולזלו בהם. וחדש עריות, לפי מה שאחזו אותם כ'עבדים'.

זכותו יגן עלינו זכרונו צדיק לברכה

חיים שאל שאלות והיודות על תורת ותולדות רבינו

1. מדוע סיפר יוסף לאחיו את חלומותיו, ולא חשש שיוסיף שנאה?

2. מאיזה סיבה הלכתית, חשבו השבטים שיוסף חייב מיתה?

תשובות יתקבלו בכתובת מייל המערכת כמופיע בתחתית העמוד
בין פותרי השאלות תקינים הגרלה שבועית על הספר המרתק רב המכר "נר המערבי" ההגרלה נערכת ביום שני, שליחת התשובות עד יום ראשון בשעה 8:00 בערב

